Grigore Constantinescu

Comuna

POPEŞTI

PITEŞTI MMXV

POPEŞTI

COMPONENŢĂ: Comuna este formată din satele: **Popeşti**, Palanga, Purcăreni şi Slobozia.
DISTANŢA FAŢĂ DE REŞEDINŢA JUDEŢULUI: 57 km.
SUPRAFAŢĂ: 51,7 km^2.
POPULAŢIE: 2.191 locuitori [1.057 M + 1.134 F] (2011).

ATESTARE DOCUMENTARĂ:

Popeşti – 1532 [7040] mai 2 (DRH, B, ŢR, vol. III, doc. 124).

În contextul localităților componente, cea mai veche atestare documentară se consemnează în cazul satului Popești.

Așezarea este atestată documentar inițial în hrisovul emis de cancelaria domnească a voievodului Vlad Înecatul la 2 mai 1532, prin care se confirmă lui Mihăilă proprietatea asupra unor ocine din Popești.

Sit arheologic: Existenţa anterioară a unei comunităţi umane pe teritoriul actual este atestată prin Așezarea neolitică situată pe Vârful Măgura, cota 130, la circa 800 m de albia râului Teleorman și 400 m vest de DJ 504 – km 113. Din această aşezare cercetată arheologic de specialişti de la Muzeul judeţean Argeş, în anul 1986, au fost recuperate unelte din silex, os şi corn de cerb, precum şi ceramică, figurine antropomorfe şi zoomorfe realizate din lut sau os.

TOPONIMIE:

- **Palanga** – toponim topografic format pe baza apelativului *palancă* (regional, *palangă*) cu sens de „loc ce a fost altădată întărit cu îngrădire de pari sau de blăni”, presupunând existenţa unei foste fortificaţii. O explicaţie toponimică locală asociază denumirea aşezării cu vb *a pălăngi,* semnificând „culcarea copacilor la pământ”, prin „tăierea la ras” a pădurii pe care s-a format aşezarea.
- **Popeşti** – toponim social format pe baza eponimului *Popa* (la origine, apelativul *popă*) + sufixul colectiv *–eşti*, care indică organizarea socială pe bază de obşte a aşezării.
- **Purcăreni** – toponim social relevând ocupaţia locuitorilor care au constituit aşezarea: *porcari* – format din apelativul menţionat + sufixul *–eni* care indică apartenenţa locală.
- **Slobozia** – toponim social format pe baza apelativului *slobozie*, indicând un sat nou „alcătuit din familii ieşite din alt sat aşezat pe aceeaşi moşie” sau din „liuzi” ≈ „străini” şi „lăturalnici” (locuitori vremelnici).

Locuitorii unei *slobozii* erau scutiţi de orice obligaţii către stat privind plata impozitelor şi judecarea delictelor săvârşite.

SPECIFIC ETNOCULTURAL:

Arhitectură populară caracteristică zonei de şes a judeţului Argeş. La începutul secolului al XX-lea, se înregistrează o frecvenţă considerabilă a caselor de lemn cu plan bicameral şi acces în tindă de pe o prispă joasă, susţinută pe stâlpi de lemn. Unele construcţii de locuit erau prevăzute, în partea posterioară, cu un „şopru” care avea rol de depozit al instrumentarului agricol din gospodărie. În perioada interbelică, construcţiile realizate din paiantă se generalizează; planul este format din tindă centrală şi camere laterale. Se manifestă tendinţa supraînălţării soclului de cărămidă.

Decorul caselor este amplificat prin traforarea, în ornamente geometrice sau florale, a pălimarelor şi a benzilor decorative care se racordează, în partea superioară, la stâlpii faţadei. Pereţii caselor sunt decoraţi prin ornamente în stucatură (cercuri concentrice, glastre, flori stilizate etc.). Actualmente, în edificarea caselor, se utilizează preponderent,

cărămida, iar stâlpii (de secţiune circulară sau pătrată) sunt racordaţi la arcade în plin cintru sau trilobate.

Portul popular se integrează zonei sudice a Argeşului, cu evidente influenţe teleormănene.

În domeniul folclorului literar local, printre cele mai reprezentative creaţii de acest gen, se înscriu doinele: De-aş trăi ca bradu-n munte ; Doamne, la inima mea.

Din amplul repertoriu al folclorului coregrafic zonal, elemente de particularizare locală prezintă dansurile: Brâul de la Popeşti, Hora de la Râca, Hora din horă, Murguleţul de la Popeşti, Popeşteanca, Receana, Steaua de la Bucov, Şchiopu, Ţigănească, Zăvrăgeasca.

PATRIMONIUL CULTURAL-ISTORIC:

✚Biserica «Sf. Nicolae» Palanga –[▲]– ctitorită, potrivit pisaniei, de jupan Nicolae, clucerul Gheorghe Enescu şi soţia sa, Maria, „întâia oară în 1836, preînnoită în 1866", pe locul bisericuţei de lemn „ruinate", care fusese înălţată la 1600, de trei călugări. Noua biserică a fost reparată în: 1936 (consolidare cu contraforturi) şi în 1941, după avariile produse de seismul din 1940; refăcută în 1987-1988.

Plan dreptunghiular, cu absidă poligonală decroşată, pridvor deschis cu arcade în plin cintru sprijinite pe două coloane şi pe masive de zidărie cu semicoloane angajate în zidul pronaosului; turlă octogonală falsă de lemn placată cu tablă solzită, peste pronaos. Naosul şi pronaosul sunt despărţite printr-un zid străpuns de o deschidere centrală şi de ferestre laterale arcuite. Tâmplă de zid între naos şi altar.

Pictură murală originară în frescă executată de zugravii Ioan şi Constantin, conservată fragmentar; în tabloul votiv din pronaos, ctitorii sunt înfăţişaţi în costumaţie de modă occidentală (jachetă şi frac), iar ctitorul de pe peretele nordic − în costum boieresc de epocă. În patrimoniul bisericii, se află icoane pictate pe lemn în sec. XIX.

✚Biserica «Adormirea Maicii Domnului» Popeşti [1860-1875]~ctitorită de „clăcaşii care s-au împrumutat de bani de la administratorul moşiei". •intervenţii: 1883, 1923, 1939, 1960 •pictură murală: Anton Serafim [1883]; retuşată de Constantin Zaharescu [1939].

✚Biserica «Sf. Arhangheli Mihail şi Gavriil» Purcăreni [1750]~ctitorită de „un anume Purcaru" din „bârne şi laţ umplute cu pământ"; „arsă de turci" •intervenţii: renovare [1882], „deoarece îi căzuse tencuiala" •pictură murală: Iordache Popescu [1882]; repictată: Ilie Căpuşe-Valea Danului [1980].

✚Biserica «Cuvioasa Paraschiva» Slobozia-Trăznitu [1860-1863]~ ctitorită de „cei din neamul lui Ilie, Radu, Constantin şi Dumitru Pârcălăbescu ş. a.". •intervenţii: 1887 (consolidare cu şine metalice), 1926 (refacere integrală), 1966 •pictură murală: Gheorghe Albani din Roşiorii de Vede [1926].

✝Cruce de piatră: **Popeşti**: 1821-1822 [7330] –[▲]– în curtea bisericii.

✙Monument eroi: **Slobozia** [1916-1918; 1941-1945]; (1952) – lângă Biserica Slobozia.

În cursul luptelor pentru apărarea unității și independenței naționale a României, au căzut eroic la datorie 137 locuitori ai comunei Popești, numărul eroilor menționați nominal în monumentalul volum «Argeș. Cartea eroilor» fiind raportat la evenimente de importanță fundamentală în istoria neamului românesc: Primul război mondial [113], Al doilea război mondial [24].

❖ MEMENTO:

CONACUL BELU – Popeşti –[▲]– ansamblu arhitectural format din două clădiri edificate în jurul anului 1900, reprezentativ pentru construcţiile în care influenţa arhitecturii populare zonale se relevă prin prezenţa prispei extinse susţinute pe coloane ornamentate.

În clădirea centrală, era amenajat un original paraclis „de familie" pentru rugăciuni. Exploatarea iraţională a construcţiilor, prin utilizarea lor ca depozite de cereale în perioada comunistă, a determinat degradarea accentuată a pereţilor paraclisului din interior, a pardoselilor, a şarpantei acoperişului; în final, la dispariţia completă a clădirii principale a ansamblului.

IN MEMORIAM

✪ **DUMITRESCU VALERIU** [1924-2007] – profesor de limba şi literatura română; poet; traducător. Colaborator la publicaţiile: „Arcade”, „Argeşul”- „Săgetătorul”, „Aripi”. Opera: «Poezii» [2004], «Taina gândurilor» [2004], «Poezii şi ghicitori» [2007]; traduceri din: Horaţiu, Edmond de Ronsard.

✪ **PECIE ION** [1951-2011] – profesor la Liceul „Tudor Vladimirescu” din Târgu-Jiu, critic literar, eseist, publicist; colaborator la revistele literare: „Echinox”, „Literatorul”, „Observatorul cultural”, „Ramuri”, „România literară”, „Steaua”, „Tribuna”; autor al volumelor: «Romancierul în faţa oglinzii» [1989], «Meşterul Manole. Mari prozatori ai lumii: Creangă, Sadoveanu, Rebreanu» [2001], «Phallusiada sau epopeea iconoclastă a lui Ion Creangă» [2010].

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

Grigore Constantinescu– *Argeșul monumental – enciclopedie patrimonială*, Pitești, 2011, p. [543-546] – 394; http://judete.biz/localitati-arges/; Ion Popescu-Argeşel – *Judeţul Argeş*.

–[▲]– Monument istoric şi de artă

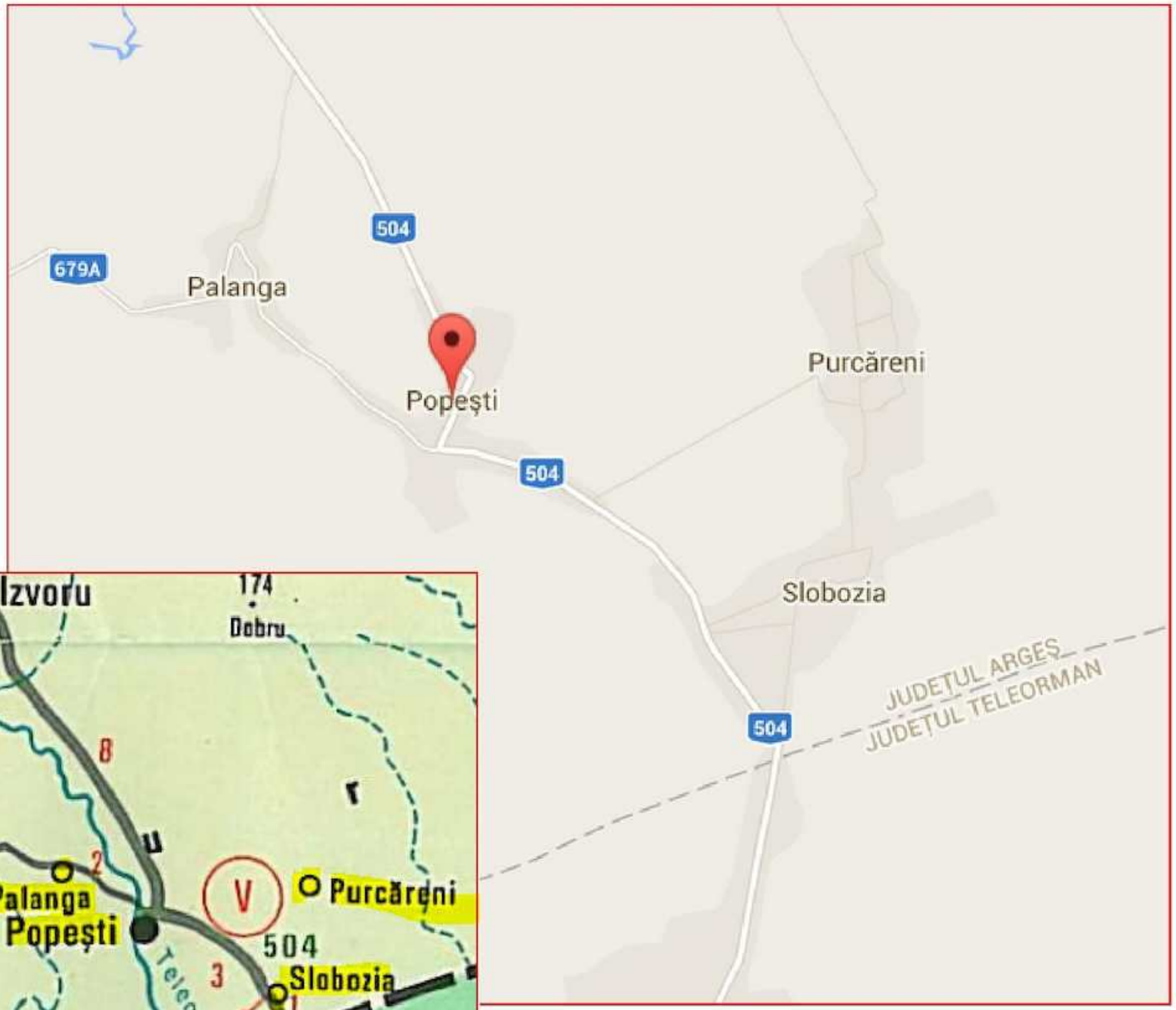
679A
504
Palanga
Popești
Purcăreni
504
Slobozia
504
JUDEȚUL ARGEȘ
JUDEȚUL TELEORMAN

Izvoru
174
Dobru
B
Palanga
2
V
Purcăreni
Popești
504
3
Slobozia
1
ALEXANDRIA 62 km

PRIMĂRIA COMUNEI POPEŞTI.

FIGURINĂ NEOLITICĂ.

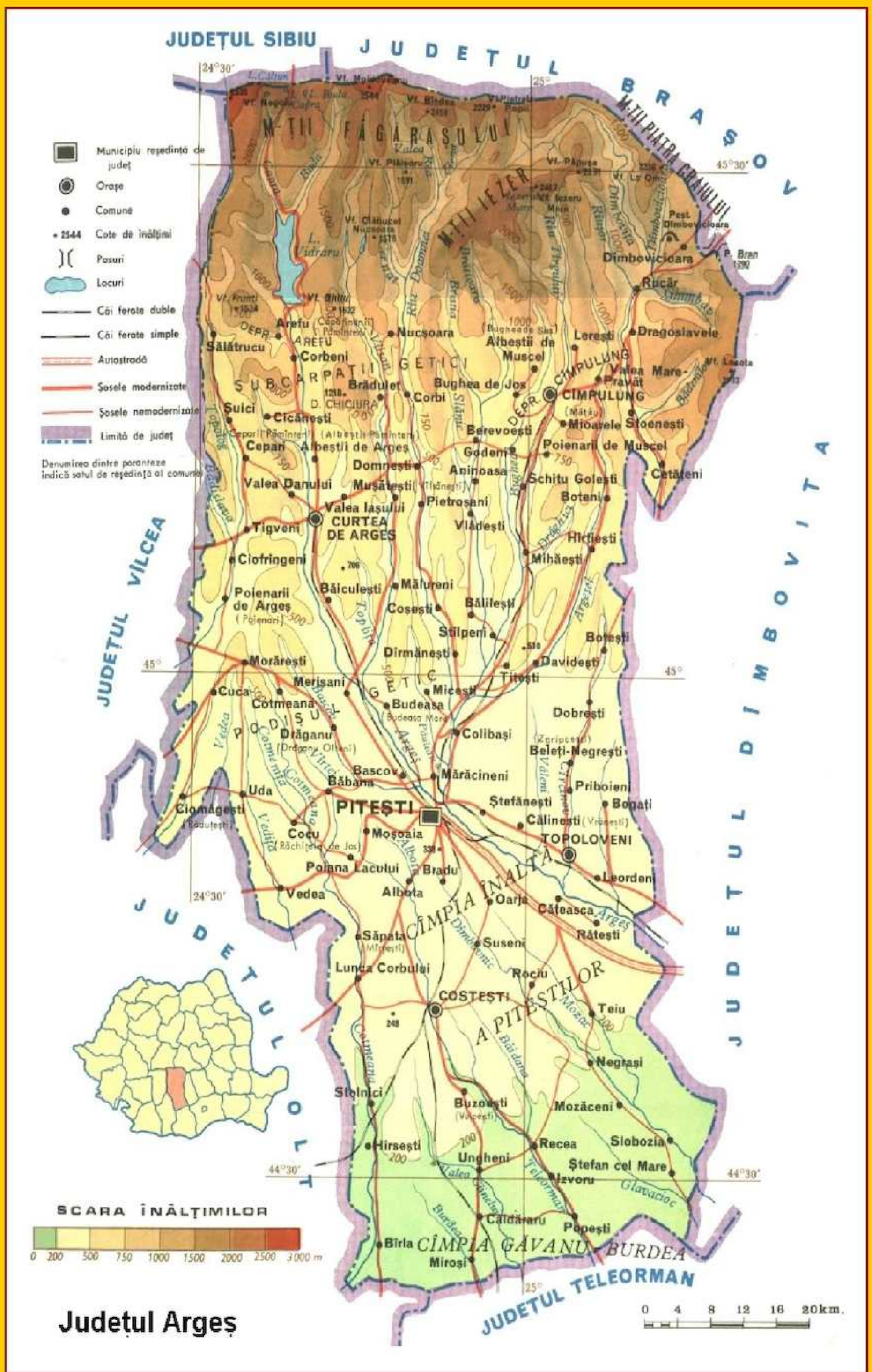
JUDEȚUL SIBIU
JUDEȚUL BRAȘOV
JUDEȚUL VÎLCEA
JUDEȚUL DÎMBOVIȚA
JUDEȚUL TELEORMAN
M-ții FĂGĂRAȘULUI
M-ții IEZER
M-ții PIATRA CRAIULUI
SUBCARPAȚII GETICI
CÎMPIA ÎNALTĂ A PITEȘTILOR
CÎMPIA GÂVANU - BURDEA
DEPR. CÎMPULUNG
DEPR. AREFU
DEPR. D. CHICIURA
Municipiu reședință de județ
Orașe
Comune
Cote de înălțimi
Pasuri
Lacuri
Căi ferate duble
Căi ferate simple
Autostradă
Șosele modernizate
Șosele nemodernizate
Limită de județ
Denumirea dintre paranteze indică satul de reședință al comunei
SCARA ÎNĂLȚIMILOR
0 200 500 750 1000 1500 2000 2500 3000 m
0 4 8 12 16 20km.
24°30'
25°
45°30'
45°
44°30'
Arefu
Nucșoara
Sălătrucu
Corbeni
Brădulet
Bughea de Jos
Corbi
Suici
Cicănești
Cepan
Albești de Argeș
Domnești
Valea Danului
Mușătești
Valea Iașului
CURTEA DE ARGEȘ
Tigveni
Ciofrîngeni
Poienarii de Argeș
Băiculești
Mălureni
Cosești
Stîlpeni
Bălilești
Dîrmănești
Morărești
Merișani
Cuca
Cotmeana
Drăganu
Bascov
Băbana
Uda
Ciomăgești
Coțu
PITEȘTI
Moșoaia
Poiana Lacului
Bradu
Albota
Vedea
Săpata
Lunca Corbului
Slobozia
Hîrșești
Ungheni
Călinești
TOPOLOVENI
Leordeni
Oarja
Căteasca
Râtești
Susenii
Roiu
COSTEȘTI
Teiu
Negrași
Buzoești
Mozăceni
Recea
Ștefan cel Mare
Izvoru
Călărași
Popești
Bîrla
Mirosi
Colibași
Beleți-Negrești
Dobrești
Priboieni
Boțești
Davidești
Titești
Hîrtiești
Mihăești
Boteni
Cetățeni
Schitu Goleşti
Godeni
Berevoești
Poienarii de Muscel
Apinoasa
Albești de Muscel
Leresti
Dragoslavele
Valea Mare-Pravăț
CÎMPULUNG
Mioarele
Stoenești
Dimbovicioara
Rucăr
Bran
Jud. Brașov
Jud. Vîlcea
Jud. Dîmbovița
Jud. Teleorman
Județul Argeș